

PREVOD PRÁV K PODNIKU

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
VÝSKUM A INOVÁCIE

Bratislava, 2019

www.monitoringmsp.sk

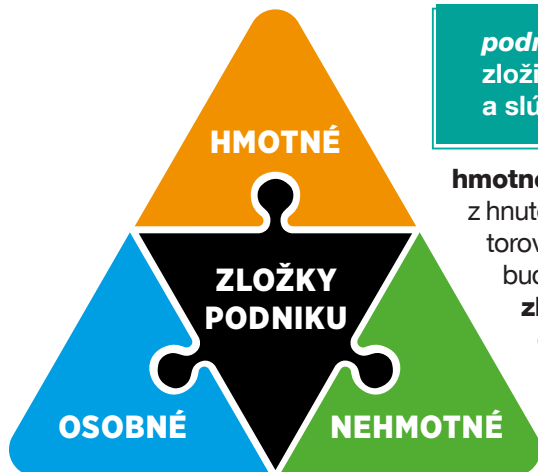
Jednou z fáz životného cyklu podniku po jeho založení, vzniku, rozvíjaní a raste je aj predaj podniku alebo časti podniku. Rôzne životné situácie alebo príležitosti môžu viesť podnikateľa k zásadnému rozhodnutiu o budúcom smerovaní jeho podnikateľskej činnosti.

Dôvody transferu práv k podniku môžu byť skutočne rôzne, môže ísť napríklad o generačnú výmenu v rodinnom podniku (odovzdaniu podniku zo zakladateľa podniku na následníka) spôsobenú s odchodom podnikateľa do dôchodku. Pri mladých a rýchlo rozvíjajúcich podnikoch sa zakladateľom môže naskytnúť príležitosť pre ďalší rozvoj podnikateľského plánu v podobe vstupu finančného investora do podniku.

Dôvodom prevodu práv k podniku môže byť aj získanie strategického obchodného partnera, získanie zdrojov pre realizáciu nových nápadov a plánované investície. Úlohou tohto dokumentu je poskytnúť základné informácie o možnostiach prevodu práv k podniku.

Predaj podniku alebo jeho časti je zdĺhavý a komplikovaný proces, ktorý si vyžaduje dôkladnú prípravu. Pri nižšie spomenutých transakciách odporúčame vyhľadať pomoc právnik, nakoľko predaj podniku alebo jeho častí je komplexným právnym úkonom.

Vymedzenie základných pojmov:

podnik pozostáva z nasledovných zložiek, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku:

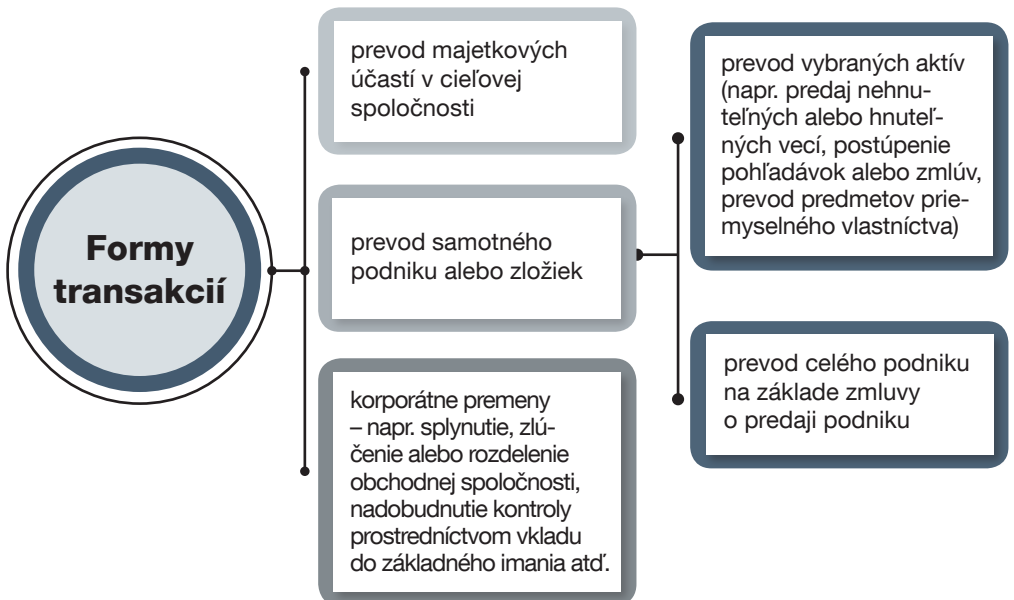
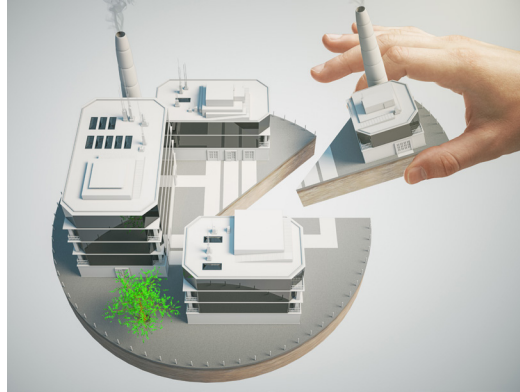
hmotné zložky podniku pozostávajú z hnuiteľných vecí (napr. výrobné stroje, motorové vozidlá) a nehnuteľných vecí (napr. budovy, pozemky). K **nehmotným zložkám** sa radia – obchodné meno, goodwill, ochranná známka a iné.

Osobná zložka podniku je tvorená zakladateľom, riadiacimi pracovníkmi, zamestnancami a ich schopnosťami a zručnosťami.

Obchodným majetkom sa rozumie súhrn majetkových hodnôt (vecí, pohľadávok a iných práv a peniazmi ocenených iných hodnôt), ktoré patria podnikateľovi a slúžia alebo sú určené na jeho podnikanie. Obchodné imanie je súbor obchodného majetku a záväzkov vzniknutých podnikateľovi v súvislosti s podnikaním.

Obchodný podiel predstavuje práva a povinnosti spoločníka a im zodpovedajúcu účasť na spoločnosti. Jeho výška sa určuje podľa pomeru vkladu spoločníka k základnému imaniu spoločnosti, ak spoločenská zmluva neurčuje inak. Každý spoločník môže mať iba jeden obchodný podiel. Pokiaľ sa spoločník zúčastňuje ďalším vkladom, zvyšuje sa jeho obchodný podiel v pomere zodpovedajúcom výške ďalšieho vkladu.

Prevod práv k podniku, resp. nadobudnutie kontroly nad podnikom je možné dosiahnuť viacerými formami transakcií.

Základné rozdiely medzi formami transakcií prevodu vlastníckych práv k podniku:

- a) Prevod **majetkových účastí** je takou formou transakcie, pri ktorej právne vzťahy k jednotlivým zložkám podnikania ostávajú v zásade nedotknuté, **dochádza k zmene akcionára alebo spoločníka v obchodnej spoločnosti**, ktorá prevádzkuje podnik a vlastní jeho jednotlivé zložky. Výsledkom prevodu majetkových účastí, však nie je zmena vlastníka hmotných zložiek podnikania, nedochádza k zmene zmluvnej strany v jednotlivých obchodných zmluvách a ostáva zachovaný rovnaký zamestnávateľ v pracovnoprávných vzťahoch.
- b) Pri prevode **samotného podniku** dochádza k prevodu vlastníckych práv k samotným zložkám podnikania. Podstatou tejto zmeny je nadobudnutie vlastníctva hnutelných a nehnuteľných vecí inou osobou (kupujúcim). V rámci zmluvných vzťahov dochádza k zmene zmluvnej strany s dodávateľmi a odberateľmi produktov alebo služieb. Výsledkom prevodu podniku je aj zmena v pracovnoprávných vzťahoch, kedy dochádza k zmene zamestnávateľa.
- c) **Zlúčenie, splynutie alebo rozdelenie** obchodných spoločností. Pri splynutí, zlúčení alebo rozdelení je potrebné zdôrazniť, že pri týchto zmenách musí byť zachovaná rovnaká právna forma nástupníckej spoločnosti akú mala zanikajúca spoločnosť. Táto forma transakcie nie je v praxi využívaná vo veľkej miere. MSP obzvlášť uprednostňujú iné formy prevodu vlastníckych práv.

Zmluva o predaji podniku

Zmeny v oblasti vlastníckych práv k podniku je možné uskutočniť aj zmluvou o predaji podniku, ktorá je častokrát využívaná v prípadoch, keď podnikateľ chce ukončiť svoje podnikanie. Rozdiel medzi kúpnu zmluvou a zmluvou o predaji podniku spočíva v tom, že **zmluva o predaji podniku** zabezpečuje prevod vlastníckych práv k **súboru vecí tvoriacich podnik**. Na druhej strane, pri uzatvorení kúpnej zmluvy dochádza k zmene vlastníctva konkrétnej individuálne

určenej veci. Súborom vecí sa rozumejú aj iné práva, iné majetkové hodnoty, ktoré slúžia na prevádzkovanie podniku alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť, prípadne aj vecné práva k nehnuteľnostiam. V podstate ide o súhrn všetkých aktív určitého podnikateľa.

Základnú právnu úpravu **zmluvy o predaji podniku** nájdeme v ustanoveniach § 476 až § 488 zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov. Zákon požaduje pre uzatvorenie zmluvy písomnú formu a osvedčenie podpisov predávajúceho a kupujúceho. Ako **podstatné náležitosti zmluvy** o predaji podniku môžeme uviesť nasledovné:

- 1) určenie zmluvných strán - predávajúceho a kupujúceho (ich presná identifikácia)
- 2) určenie podniku, ktorý je predmetom predaja
- 3) záväzok predávajúceho odovzdať kupujúcemu podnik a previesť na kupujúceho vlastnícke právo k podniku
- 4) kupujúci sa musí zaviazat' k prevzatíu záväzkov predávajúceho súvisiacich s predávaným podnikom
- 5) určenie kúpnej ceny
- 6) zmluva musí obsahovať podpisy zmluvných strán, ktoré sú úradne osvedčené.

Zmluvnými stranami zmluvy o predaji podniku, môžu byť rovnako právnické osoby, ako aj fyzické osoby. Zmluva o predaji podniku sa uzatvára medzi predávajúcim (podnikateľom) a kupujúcim (právnickou alebo fyzickou osobou).

Predmetom prevodu bude samotný podnik, najmä nehnuteľné veci (pozemky, byty a nebytové priestory, budovy), hnutel'né veci (stroje, motorové vozidlá, technické vybavenie), majetkové účasti v iných obchodných spoločnostiach (obchodné podiely, akcie), cenné papiere, finančné nástroje, práva duševného vlastníctva (ochranné známky, patenty, licencie), zmluvné vzťahy s dodávateľmi a odberateľmi, pracovnoprávne vzťahy so zamestnancami.

Výška **kúpnej ceny** je dohodou oboch zmluvných strán. Vecným základom pre určenie kúpnej ceny sú údaje vedené v účtovnej evidencii. Výška kúpnej ceny sa v praxi odvíja od trhových pomerov v čase uzavretia zmluvy.

Právna úprava zmluvy o predaji podniku upravuje podmienky, aby chod podniku nebol po zmene jeho vlastníka narušený, pričom cieľom je zabezpečiť plynulú funkčnosť podniku. Na kupujúceho prechádzajú všetky práva vyplývajúce z priemyselného vlastníctva (napr. práva k patentom, zlepšovacím návrhom, obchodným známkam, dizajnom, úžitkovým vzorom) alebo iného duševného vlastníctva (autorské práva), ktoré sa týkajú podnikateľskej činnosti predávaného podniku. Je potrebné si uvedomiť, že práva a povinnosti vyplývajúce z pracovnoprávnych vzťahov k zamestnancom podniku prechádzajú z predávajúceho na kupujúceho. Ak sa zmluvné strany dohodnú v predmetnej zmluve, prechádza na kupujúceho aj oprávnenie používať obchodné meno spojené s predávaným podnikom (ak to nie je v rozpore so zákonom).

V prípade, že predávajúcim je obchodná spoločnosť, kúpna cena je príjmom obchodnej spoločnosti ako právnickej osoby a nie jej spoločníkov. Spoločníci

môžu mať z predaja prínos v podobe výšky podielu na zisku alebo podielu na likvidačnom zostatku.

Zmluvou o predaji podniku sa súčasne prevádzajú rôzne práva, pričom je potrebné rozlišovať, ktoré práva prechádzajú už samotnou zmluvou, a ktoré prechádzajú až vznikom ďalšej právnej skutočnosti. Pri predaji nehnuteľností, vlastnícke právo prechádza z predávajúceho na kupujúceho až vkladom do katastra nehnuteľností v prospech kupujúceho. Na kupujúceho, ďalej prechádzajú práva a záväzky z **existujúcich právnych vzťahov**, napr. práva a záväzky z nájomných zmlúv, poisťných zmlúv a iných zmlúv bez súhlasu druhej zmluvnej strany.

Predmetom prechodu nie je živnostenské ani iné oprávnenie predávajúceho na podnikateľskú činnosť, neprechádzajú daňové povinnosti, záväzky voči štátnemu rozpočtu, nedoplatky predávajúceho na poisťných odvodoch, pokuty uložené orgánmi verejnej správy a pod.

Obchodný zákonník umožňuje uzavrieť aj **zmluvu o predaji časti podniku**, za podmienky, že táto časť tvorí samostatnú organizačnú zložku. Predaj individuálne určených vecí patriacich k podniku na základe kúpnej zmluvy, sa však za predaj časti podniku nepovažuje.

Zmluva o prevode obchodného podielu

V ďalšej časti tohto dokumentu sa zameriame na prevod vlastníckych práv k obchodnému podielu v spoločnosti s ručením obmedzeným (ďalej len „s.r.o.“). Kapitálová obchodná spoločnosť s.r.o. je na Slovensku najčastejšou právnu formou podnikania obchodných spoločností. Z uvedeného dôvodu sa budeme zaoberať prevodom obchodného podielu v s.r.o..

Základná právna úprava **zmluvy o prevode obchodného podielu** sa nachádza v ustanovení § 115 Obchodného zákonníka. **Podstatnými náležitosťami** zmluvy o prevode obchodného podielu sú nasledovné:

- 1) v zmluve musí byť identifikovaná spoločnosť, v ktorej dôjde k prevodu obchodného podielu
- 2) musí byť identifikovaný obchodný podiel, ktorý je predmetom prevodu
- 3) je potrebné uviesť, či k prevodu obchodného podielu prechádza odplatne

alebo bezodplatne

- 4) ak dochádza k prevodu obchodného podielu odplatne je nevyhnutné uviesť výšku odplaty, teda cenu predaja obchodného podielu a dátum splatnosti odplaty za obchodný podiel
- 5) obsahom zmluvy je aj vyhlásenie nadobúdateľa, ktorý v čase uzavretia zmluvy nie je spoločníkom obchodnej spoločnosti, o pristúpení k spoločenskej zmluve spoločnosti a k stanovám (ak boli prijaté).

Zmluvnými stranami zmluvy o prevode obchodného podielu sú spoločník, ktorý prevádza svoj obchodný podiel (prevodca) a nadobúdateľ obchodného podielu. Obe zmluvné strany musia byť v zmluve identifikované základnými údajmi. Nadobúdateľom sa môže stať, buď iný spoločník obchodnej spoločnosti alebo tretia osoba.

Predmetom zmluvy je obchodný podiel, ktorý musí byť jasne a zrozumiteľne určený. Zo zmluvy musí byť zrejmé či ide o odplatný alebo bezodplatný prevod. V prípade odplatného prevodu je potrebné určiť výšku ceny prevádzaného obchodného podielu a dátum splatnosti.

Zmluva o prevode obchodného podielu podľa obchodného zákonníka musí mať **písomnú formu** a podpisy na zmluve musia byť osvedčené. Prevod obchodného podielu na nadobúdateľa - tretiu osobu je možný iba vtedy, ak to spoločenská zmluva dovoľuje.

Postup pri prevode obchodného podielu:

Prevod obchodného podielu spoločnosti docielime uzatvorením písomnej zmluvy o prevode obchodného podielu s vyššie uvedenými podstatnými náležitosťami zmluvy medzi zainteresovanými subjektmi, s notársky overenými podpismi. Nadobúdateľ obchodného podielu, ak nie je spoločníkom spoločnosti, má zákonnú povinnosť v zmluve o prevode obchodného podielu uviesť, že pristupuje k spoločenskej zmluve. Zároveň, ak boli prijaté stanovy, nadobúdateľ obchodného podielu sa zaväzuje pristúpiť aj k nim.

Zmluva o prevode obchodného podielu prechádza schvaľovacím procesom valného zhromaždenia. To znamená, že je na rozhodnutí valného zhromaždenia spoločnosti, či umožní zamýšľaný prevod obchodného podielu.

Ak dochádza k prevodu väčšinového obchodného podielu, do tohto procesu vstupuje správca dane, ktorý vyjadruje súhlas so zmenou v osobe spoločníka. Súhlas správcu dane je spoločnosť povinná doložiť o osobe spoločníka, ako aj o osobe nadobúdateľa, a to aj, ak ide o iného spoločníka spoločnosti.

Zmenu, ktorá nastane prevodom obchodného podielu je potrebné zapísať v obchodnom registri. **Návrh na zápis zmeny v osobe spoločníka do obchodného registra** pri prevode obchodného podielu pozostáva zo správne vyplneného formulára na zápis zmeny v obchodnej spoločnosti, doplnený o potrebné **prílohy k podaniu**.

Súčasťou príloh je upravená spoločenská zmluva, v ktorej sa uvádza nový spoločník, jeho identifikačné údaje, podiel nadobudnutého obchodného podielu vyjadrený zlomkom. Ďalšou prílohou podaného návrhu na zmenu v obchodnom registri je zmluva o prevode obchodného podielu. K vyššie uvedeným prílohám je potrebné priložiť rozhodnutie valného zhromaždenia, obsahujúce súhlas s prevodom obchodného podielu spoločníka, ak si to spoločenská zmluva vyžaduje a vyššie spomenutý súhlas správcu dane ak ide o prevod väčšinového obchodného podielu. S podaným návrhom na zápis zmeny v osobe spoločníka do obchodného registra sa spája zaplatenie súdneho poplatku vo výške 66 eur, v prípade podania urobeného elektronicky je poplatok vo výške 33 eur.

Zlúčenie, splynutie alebo rozdelenie obchodných spoločností

Zlúčeniu, splynutiu a rozdeleniu obchodných spoločností predchádza ich zánik bez likvidácie. K zániku obchodnej spoločnosti bez likvidácie môže dôjsť len v takom prípade, ak zanikajúca spoločnosť má svojho právneho nástupcu. Ak obchodná spoločnosť nemá svojho právneho nástupcu musí vstúpiť do likvidácie, pričom musí dôjsť k vysporiadaniu obchodného imania.

Zlúčenie obchodných spoločností je postup, pri ktorom na základe

zrušenia bez likvidácie dochádza k **zániku jednej spoločnosti alebo viacerých spoločností**, pričom imanie zanikajúcich spoločností **prechádza na inú už jestvujúcu spoločnosť**, ktorá sa tým stáva právnym nástupcom zanikajúcich spoločností.

Splynutie obchodných spoločností je postup, pri ktorom na základe zrušenia bez likvidácie dochádza k **zániku dvoch alebo viacerých spoločností**, pričom imanie zanikajúcich spoločností **prechádza na inú novozaloženú spoločnosť**, ktorá sa svojím vznikom stáva právnym nástupcom zanikajúcich spoločností.

Rozdelenie obchodnej spoločnosti je postup, pri ktorom na základe zrušenia bez likvidácie dochádza k **zániku spoločnosti**, pričom imanie zanikajúcej spoločnosti **prechádza na iné už jestvujúce spoločnosti**, ktoré sa tým stávajú právnymi nástupcami zanikajúcej spoločnosti, alebo **na novozaložené spoločnosti**, ktoré sa svojím vznikom stávajú právnymi nástupcami zanikajúcich spoločností.

Použité zdroje:

Bombor, T. Zmluva o predaji podniku z právneho hľadiska.
In: Daňový a účtovný poradca podnikateľa, č. 1, 2019.
Gyárfáš, J., Matulníková, K., Vavrák, T. M&A na Slovensku.
Právnický a daňový poradca. Bratislava: C. H. Beck, 2019.

Kontaktné informácie:

Slovak Business Agency

Karadžičova 2

811 09 Bratislava 2

Slovenská republika

www.sbagency.sk

monitoring@sbagency.sk | www.monitoringmsp.sk